

TOMA KORNÉLIA

DRÁMAPEDAGÓGIAI TARTALMÚ PEDAGÓGUSKÉPZÉS A SÁROSPATAKI COMENIUS CAMPUSON – EGY JÓ GYAKORLAT

Absztrakt

Sárospatakon az általános pedagógusképzés metodikájában érvényesül a drámapedagógia. Most adott a lehetőség, hogy bemutassam, milyen jó gyakorlatot valósítottunk meg 2018-ban a nappali tagozatos I. éves óvodapedagógus szakos hallgatókkal. A jó gyakorlatot az a szükséglet hívta életre, hogy a hallgatók elméletben és gyakorlatban is megismerjék az irodalmi tevékenységhez kötődő drámajáték módszerét, hogy majd az óvodásokkal is merjenek és tudjanak játszani. Abból kiindulva, hogy a kommunikáció önállósult létfunkció (Szöke-Milinte 2012), és áthatja az ember teljes személyiségét, a drámajátékról mint kommunikációs helyzetről is elmondhatjuk, hogy áthatja az ember teljes személyiségét, tehát hallgatóink személyiségfejlesztésében is szerepet játszik.

Az óvodás közönség kitörő örömmel, tapssal díjazta a mesejátékot bemutató kis óvónéni-eket. Az óvodából újabb szereplésre szóló felkérést kaptak, ezért a *Játék a művészetekben*, valamint a *Dráma- és bábjáték a nyelvi-kommunikációs nevelésben* című kurzusok tananyagába beépítettük a 2017–2018-as tanévtől az évenkénti egy meseelőadásra való felkészülést.

Kulcsszavak: drámapedagógiai tartalmú pedagógusképzés, mesedramatizálás, *Hófehérke és a hét törpe*, jó gyakorlat

Trencsényi László, az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottságának részeként működő Drámapedagógiai Albizottság elnöke 2019. november 14-én, az ELTE PPK-n számolt be arról, hogy az albizottság átfogó kérdőíves felmérést végzett a hazai pedagógusképző intézményekben zajló drámapedagógiai témájú képzésekről. A felmérés eredménye *Gazdagodás – nemzedékváltás – minőségbiztosítás a drámapedagógiai tartalmú pedagógusképzésekben (egy országos kérdőíves felmérés adatai)* címen vált olvashatóvá. Ebből megtudjuk, hogy „az adatközlők közül Kecskemét, Eger, Sárospatak, Sopron, Jászberény, ELTE Bárczi és Miskolc az, ahol az »általános pedagógusképzés metodikájában« érvényesül drámapedagógia, általános

pedagógusképzésben kötelező kurzusként szerepel Vácott, Kecskeméten, Kaposváron, Sárospatakon, Sopronban (elsősorban óvóképzési profilban), igen árnyalt a kínálat Vácott (szociálpedagógusképzésben, óvóképzésben, SNI-s képzésben). Szabadon választható kurzus folyamatosan vagy időnként (érdeklődés szerint) Vácott, a Károli Egyetemen, Esztergomban, Kecskeméten, Kaposváron, Sárospatakon, Sopronban, Miskolcon. Különböző szakos képzésben van drámapedagógiai kurzus Kecskeméten, Egerben, Sopronban, és az ELTE Bárczi Karán.” [...] „Szembeszökő, hogy az óvodapedagógusképzést indító intézmények figyelnek a drámapedagógia valamilyen oktatására, jellegzetesen a bábjátékkal (!) karöltve. Pl. Dráma- és bábjáték a nyelvi-kommunikációs nevelésben (EKE-EC, SCC, JC) óvodapedagógus szak), Játék a művészetekben (EKE-EC, SCC, JC), utóbbiak nem előzmények nélkül, de az utóbbi 3 évben fellendülőben.”¹

Trencsényi László helyzetértékelésében a sárospataki pedagógusképző neve többször is jó példaként szerepel a drámapedagógiai képzéssel kapcsolatban. Most adott a lehetőség, hogy bemutassam, milyen mesedramatizálási jó gyakorlatot valósítottunk meg 2018-ban az óvodapedagógus szakos hallgatókkal.

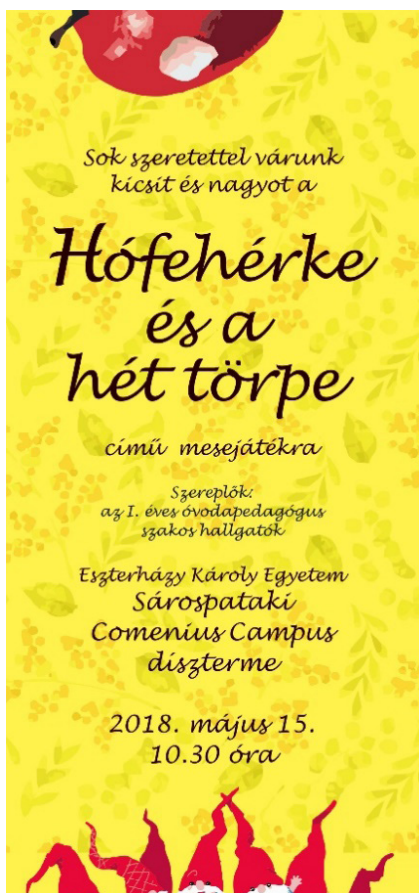
1. Előzmények, az igény, ami életre hívta a jó gyakorlatot

A 2017–2018-as tanév tavaszi szemeszterében az elsőéves óvodapedagógus szakos hallgatók kötelező kurzusai voltak a *Játék a művészetekben* (NBP_OV533G4), valamint a *Dráma- és bábjáték a nyelvi-kommunikációs nevelésben* (NBP_OV524G2).² Az előbbi tárgyat hárman – Kelemen Judit, Lenkey-Tóth Péter, Toma Kornélia –, az utóbbit én oktattam nekik. Az órákon megismerkedtek a dramatikus folyamattal, a drámajáték típusaival, szerepével az óvodai nyelvi-kommunikációs nevelésben, az óvodásoknak való kommunikációs játékokkal, a dramatizálás fázisaival elméletben és gyakorlatban, a dramatikus viselkedéssel; a pedagógiai bábjáték nevelő hatásával, formanyelvével, fejlesztési feladataival, tevékenységeivel, szerepével az óvodások nyelvi-kommunikációs nevelésében, a dráma- és bábjáték vezetésével, értékelésével. A *Tanítási programban* a kurzus zárásaként azt az elvárást fogalmaztam meg, hogy a hallgatók adjanak elő egy dráma- vagy bábjátékot a campuson és/vagy szakmai gyakorlatuk helyszínén, az óvodában. Az óvodai előadásra felkérést is kaptunk a gyakorlati helyszínről, a Sárospataki

1 EKE-EC, SCC, JC: az Eszterházy Károly Egyetem és Campusai: Egri Campus, Sárospataki Comenius Campus, Jászberényi Campus.

2 A P-OVO-BA-N-E kódú Óvodapedagógus BA szak mintatanterve 2017. https://oktatas.uni-eszterhazy.hu/tik_kalauz/tikkalauz2017/units/P-OVO-BA-N-E.pdf (letöltve: 2019. 07. 09.) Minden megnevezett, kóddal is jelzett kurzus ebben a tantervben azonosítható be.

Carolina Óvoda és Bölcsődétől. A hallgatók teljesítették a követelményt azzal, hogy a Sárospataki Comenius Campuson, valamint a Carolina Óvoda és Bölcsődében is előadták a *Hófehérke* című Grimm-mese alapján készített mesejátékot az én rendezésemben. Meghívót a mesejátékokra kollégám, Lenkey-Tóth Péter készített (1. kép).

1. kép: Meghívó a Hófehérke és a hét törpe című mesejátékokra (Készítette: dr. Lenkey-Tóth Péter)

ságot szerezzenek ezen a területen. Így az elméleti és gyakorlati tudnivalók birtokában jó eséllyel fognak helytállni a 3. félévi szakmai gyakorlaton (*Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése* 2. NBP_OV541G4), amelynek fókuszában az óvodai verselés, mesélés áll.

Mivel a *Játék a művészetekben* kurzus komplex jellegű, a hallgatók Kelemen Judit egyetemi docens vezetésével a zene, Lenkey-Tóth Péter egyetemi docens vezetésével pedig a képzőművészet oldaláról is megismerkedtek a játéktevékenységgel. Ennek köszönhetően megtanultak többek között olyan dalokat, pl. Weöres Sándor megzenésített versét, a *Kicsi őz, fuss ide* címűt, vagy Weöres Sándor átdolgozott, megzenésített versét, a *Dolgozni szaporán!* kezdetűt, amelyeket a mesejátékba be tudtak illeszteni, továbbá megfestették a díszleteket a mesejátékhoz.

Az előzményekhez még hozzátartozik az is, hogy a hallgatók a verselés, mesélés óvodai módszertanával már képzésük 1. félévében megismerkedtek a *Gyermekirodalom és irodalmi nevelés az óvodában* (NBP_OV528G4) kurzus keretében. A jó gyakorlatot az a szükséglet hívta életre, hogy az óvodapedagógus szakos hallgatók elméletben és gyakorlatban is megismerjék az irodalmi tevékenységhez kötődő drámajáték módszerét, hogy majd az óvodásoknak is merjenek és tudjanak drámajátékot tervezni, szervezni, velük megvalósítani. A mesejáték bemutatására való felkészülés szükséges tehát ahhoz, hogy a leendő óvodapedagógusok jártas-

2. A jó gyakorlat célja

Az említett kurzusok oktatásának és benne a jó gyakorlat megvalósításának célja a hatályos *Képzési és kimeneti követelményeknek* megfelelően, hogy az óvodapedagógus szakos hallgatók:

- Legyenek tisztában a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével;
- Ismerjék a 3–7 éves gyermek személyiségének kibontakoztatásához szükséges, az életkori sajátosságoknak és az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő differenciált stratégiákat és módszereket, köztük a dráma- és bábjátékot, a népi és dalos játékokat;
- Legyenek tisztában a művészeteknek az óvodás gyermek személyiségfejlődésében betöltött szerepével és hatásrendszerével;
- Ismerjék az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét;
- Ismerjék az óvodai munkában alkalmazható, az életkori sajátosságoknak megfelelő dráma- és bábjátékot, a népi játékokat és azok rendszerét; a dráma- és bábjátékok, dalos játékok mozgásos feladatainak betanítási módjait;
- Szakszerűen támogassák a dráma- és bábjátékkal a 3–7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását; a gyermeki önkifejezést, a művészeti ágakhoz kapcsolódó befogadó és alkotó tevékenységeket;
- Legyenek képesek önállóan dráma- és bábjátékot tervezni, szervezni, megvalósítani az óvodáskorú gyermekek számára és velük együtt;
- Legyenek képesek az esztétikus tárgyak (játékok) felismerésére és önálló elkészítésére;
- Legyenek elkötelezettek a 3–7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt;
- Fogadják el, hogy az óvodai nevelés gyermek-, játék- és tevékenység-központú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Felelősséggel tartoznak az óvodáskorú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért;
- Reflektív óvodapedagógusként, autonóm személyiségként szakmai fejlődésüknek tudatos irányítói.³

³ Óvodapedagógus alapképzési szak. 3/2019. (II. 11.) EMMI rendelet a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről

Abból kiindulva, hogy a kommunikáció önállósult létfunkció (Szőke-Milinte 2012), és áthatja az ember teljes személyiségét, a drámajátékról, mint kommunikációs helyzetről is elmondhatjuk, hogy áthatja az ember teljes személyiségét, tehát a képzés során hallgatóink személyiségfejlesztésében szerepet játszik a drámapedagógia.

3. A jó gyakorlat célcsoportja, a programban érintettek köre

A jó gyakorlat célcsoportja a 2017–2018-as tanévben az Eszterházy Károly Egyetem Sárospataki Comenius Campusán tanuló I. éves nappali tagozatos óvodapedagógus szakos hallgatók voltak: *Balogh Fanni Judit, Fehér Brigitta, Géresi Gabriella, Gondos Fanni, Kácsándi Livia, Nagy Edina, Olexa Csenge, Perecsi Enikő, Soltész Virág, Szabó Alexandra, Tamás Gréta*. A program részesei voltak még a közönségként jelen lévő óvodások és óvodapedagógusai, dajkáik, továbbá a campus hallgatói, oktatói és minden érdeklődő, aki a nyilvánosan meghirdetett 2018. májusi mesejáték-előadásra eljött.

4. A feldolgozásra kerülő téma

A hallgatók közösen választottak egy óvodás korosztálynak való mesét. A választáshoz a következő szempontokat ajánlottam a figyelmükbe:

- Legyen (magyar) népmese;
- Tartalma, mondanivalója feleljen meg az óvodás gyerekek életkori sajátosságainak;
- Legyen többszereplős, hogy lehetőleg a csoport minden hallgatója (11 fő) vagy a hallgatók többsége szerepelhessen benne;
- Legyen cselekményes, dinamikus!

Minden hallgató leírta egy papírra, hogy melyik mesét javasolja feldolgozásra. Kiderült számomra, hogy kedvelik a Disney-meséket⁴, lehorgonyoztak a *Hófehérke és a hét törpe*

és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet módosításáról. In: Magyar Közöny 2019. évi 19. szám. 282–283.

⁴ 1937-ben mutatták be a *Hófehérke és a hét törpe* című amerikai rajzfilmet, amely a Grimm fivérek *Hófejrke* című meséje alapján készült. Ez volt az első világhírű Disney-film. Az animációs játékfilm producere Walt Disney volt, aki speciális Oscart nyert ezzel a filmmel 1939-ben. <https://port.hu/adatlap/film/tv/hofeherde-es-a-het-torpe--snow-white-and-the-seven-dwarfs/movie-21821> (letöltve: 2019. 07. 13.)

mese mellett. A Disney-mesék nemcsak Y generációs hallgatóim, hanem a legfiatalabb Alfa generáció körében is nagyon népszerűek. Egy felmérés eredményeként Tóth Máté megállapította, hogy 2019-ben a 3–6 évesek aktuális olvasmányainak szerzői között a második helyen, a 6–10 évesek között az első helyen Walt Disney áll.

Ilyen előzmények után hallgatóim figyelmébe ajánlottam a Grimm-mesét, a *Hófehérke* címűt, ami az *Adamik Lajos* és *Márton László* által fordított *Grimm mesék* című kötetben található. Miután elolvasták, meglepődtek, hogy különbözik a Grimm-mese és a filmadaptáció, és tudatosult bennük, hogy a Disney-film emléke él bennük intenzíven, nem pedig a Grimm-meséé. Ez a történet lehetővé tette, hogy megbeszéljük, hogyan kell bánnia a pedagógusnak az irodalmi szövegekkel, továbbá hogy megnevezzük azokat a fordítókat, kiadókat, akiknek a munkája garancia arra, hogy minőségi irodalmat nyújt-hasson a pedagógus a gyerekeknek.

A jó gyakorlatban részt vevő hallgatóm, *Tamás Gréta* (2020) hallgatói pályafutása pedig jó példa arra, hogy a tanulmányok elején megélt élmények mennyire meghatározóak tudnak lenni. Így ír erről szakdolgozatában: „Az általam megélt élmények [...] hozzájárultak a témaválasztáshoz. A mesedramatizálásban való részvételem pedig lehetővé tette, hogy személyesen is átéljem ennek hangulatát, illetve az előadás izgalmát. Bár ismert volt számomra – és hallgatótársaim számára is – a Hófehérke mese, mégis új volt számunkra ennek eljátszása, majd előadása többszöri alkalommal is. Minden »fellépés« előtt izgultunk, nehogy elrontsuk a szöveget, vagy kihagyjunk belőle valamit. Felkészülésünk alapos volt, mégis izgalom lett úrrá rajtunk, hiszen legtöbbünknek ez volt az első ilyen szereplése.” Egy másik hallgató, *Soltész Virág* (2020) is e mesedramatizálás során megélt élmények hatására választott drámapedagógiai tartalmú szakdolgozati témát. Azt írja: „Témaválasztásomat a családomban megélt személyes élmények befolyásolták, illetve a tanulmányaim során szerzett személyes tapasztalatok, amelyek bővítették a mesékkal kapcsolatos tudásomat. [...] Én játszottam a mostoha királyné szerepét. [...] Számomra nagyon meghatározó volt, ahogy néztek bennünket a gyerekek, ahogy csillogott a szemük a mesejáték alatt.”

5. A jó gyakorlat megvalósulásának részletes leírása, a megvalósított tevékenységek, alkalmazott módszerek, szükséges eszközök (óra, projekt, tanításon kívüli program stb.)

Kértem a hallgatókat, hogy az eredeti meseszöveg felhasználásával mindenki készítsen egy **szövegkönyvet**, amelyek közül a legsikeresebb alapján fogják színre vinni a mesét. Ezt megelőzően bemutattam nekik példaként egy szövegkönyvet, amelyet Illés Endre

Szávitri című műve alapján készített az egyik Bábszínész OKJ-képzésre⁵ járó társam, Kun Sándorné, akinek a szöveggönyve alapján előadtuk 2013-ban a sárospataki Huncutka Bábszínházban az indiai királylány történetét. Ezt a szöveggönyvmintát elemeztük, s megbeszéltük, hogyan kell készíteniük a hallgatóknak Hóféjérke történetéből egy szöveggönyt. Ennek szempontsora: szereplők; helyszínek; játékidő; a kompozíció: alaphelyzet, bonyodalom, tetőpont, késleltetés, megoldás; szöveg; megjegyzések. A játékidő kapcsán arra törekedtünk, hogy a 20-25 percet ne lépjük túl, figyelembe véve az óvodás korosztály életkori sajátosságait (türelem, figyelem stb.).

A beadott szöveggönyvek közül Kácsándi Lívია hallgató szöveggönyvét választottam ki. A hallgatóknak elmondtam az értékeléskor, hogy mik az erősségei az ő szöveggönyvének, miért ezt ajánlom megvalósításra.

Ezt a **szereposztás** követte, majd a szöveggönyv szerepek szerinti olvasása, a szöveg helyenkénti átdolgozása. Otthoni feladat volt, hogy mindenki készítsen **színpadképet**. Megbeszéltük, hogy melyiket valósítjuk meg az előadás helyszínein, a campus dísztermében és az óvoda rendezvénytermében. Megbeszéltük azt is, ki mibe fog felöltözni, milyen lesz a **jelmeze**, milyen **kellékekre** van szükségünk, ki mit fog hozni, intézni, biztosítani. Aki nem tudott jelmez hozni, annak a sárospataki Szent Erzsébet Házból kölcsönöztünk korhű ruhát. Közben a hallgatók megfestették a díszleteket: erdőbéli fákat, hegyvidéki tájat és a törpék házának szobabelsőjét. Otthon folyamatosan tanulták a szöveget, a tanórákon pedig hétről hétre eljátszották a mesét, majd mindig megbeszéltük, értékeltük a teljesítményüket. Jó érzés volt megtapasztalni bátorságuk fokozódását, növekvő jártasságukat a szereplésben, beszédben.

6. A jó gyakorlat megvalósításához szükséges infrastruktúra, humán erőforrás, finanszírozás

Az elméleti tudnivalók tárgyalásához projektor, laptop, digitális tábla volt szükséges. A mesejáték megvalósításához szükséges infrastruktúra: közönség befogadására alkalmas terem, tervező- és szerkesztőprogram, színes nyomtató, papír, festék, jelmez, eszközök, tárgyak: pl. kosár, övek, kendők, tükör, hajkefe, fehér lepedő, 7-7 mini kanál, tányér, villa, pohár; 2 kisasztal, 2 terítő, furulya, tarisznya, műszív, műmáj, szűrő szerszámnak látszó papírkés, seprű, hajdíszek, almák, hangkeltéshez dobütők, gyermekjátékok, kalapács, lámpás, láb közé vehető lófej, nyéllal.

⁵ A képzés 2012–2013-ban a Hibó Tamás Alapítvány az Egyenlő Esélyekért szervezésében zajlott Sárospatakon, a Huncutka Bábszínházban.

A festéket és a lepedőt a hallgatók vásárolták, hozták. Ezenkívül mindent saját erőből biztosítottunk, a jelmez kölcsönzése pedig ingyenes volt.

A színvonalas megvalósításhoz szükséges volt a két tantárgy heti 6 órás összórárszáma mint felkészülésre, gyakorlásra szánt idő.

7. A jó gyakorlat értékelése

A hallgatók és az oktatók szükségesnek, értékesnek ítélték a mesejátékra való felkészülést és az előadást. Sok mindent tanultunk a dramatizálás folyamatában. Személyes kapcsolataink megerősítéséhez is hozzájárult a rendszeres próbafolyamat. Az óvodás közönség kitörő örömmel, tapssal díjazta a mesejátékot bemutató szereplőket, a kis óvónéniket. Az óvodából újabb szereplésre szóló felkérést kaptak a hallgatók, ezért a *Játék a művészetekben*, valamint a *Dráma- és bábjáték a nyelvi-kommunikációs nevelésben* című kurzusok tananyagába is beépítettük a 2017–2018-as tanévtől az évenkénti egy meseelőadásra való felkészülést.⁶ Ebben elsősorban a nappali tagozatos hallgatókra számítunk, hiszen az ő jelenlétük biztosított heti rendszerességgel, ami elengedhetetlen a színpadképes előadáshoz.

8. A jó gyakorlat kommunikációja

A *Hófehérke és a hét törpe* mesejátékot két alkalommal mutatták be a hallgatók: programműködés miatt a meghívóban szereplő 2018. május 15. helyett május 14-én 10.30 órától a Sárospataki Comenius Campus dísztermében (2., 3., 4., 5. kép) és 2018. december 6-án, 10.00 órától a Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsődében (6., 7., 8., 9. kép), Mikulás-napi ajándékként. Az utóbbiról képes tudósítást jelentettünk meg az Eszterházy Károly Egyetem Sárospataki Comenius Campusának honlapján,⁷ illetve mindkét előadásról a campus hivatalos Facebook-oldalán⁸ 2018. május 14-i és december 7-i bejegyzéssel.

6 A 2018–2019-es tanévben I. éves óvodapedagógus szakos hallgatók A brémai muzsikások című zenés mesejátékot adták elő 2019. május 22-én és 23-án Varga-Novákovits Zsuzsanna óraadó rendezésében. <https://sarospatak.uni-eszterhazy.hu/hu/sarospatak/scc/hirek/c/meghivo-a-bremai-muzsikusok-cimu-zenes-mesejatekra> (letöltve: 2019. 07. 13.);

<https://sarospatak.uni-eszterhazy.hu/hu/sarospatak/scc/hirek/c/meseajandek-gyerekeknek> (letöltve: 2019. 07. 13.)

7 (<https://sarospatak.uni-eszterhazy.hu/hu/sarospatak/scc/hirek/c/111-313> (letöltve: 2019. 06. 17)),

8 https://www.facebook.com/ekccc/?__tn__=%2Cd%2CP-R&eid=ARBSY9x4u9IutqmCFUXhO989wMYFzW4csz8ty-SbDYJ7yiRL-t-aI1BndSMRIPaYQEhVzBC-k7ZJ86mB (letöltve: 2019. 07. 13.)

**2. kép: Toma Kornélia rendező köszönti a mesejáték óvodai közönségét a Sárospataki Comenius Campus dísztermében
(Fotó: Sasi Gábor)**

**3. kép: Géresi Gabriella óvodapedagógus szakos hallgató mint Hófehérke
(Fotó: Sasi Gábor)**

4. kép: Hófehérke a hét törpe társaságában
(Fotó: Sasi Gábor)

5. kép: Hófehérke a hét törpe, a királyné, a vadász és az ifjú király társaságában Balról jobbra Soltész Virág (mostoha királyné), Gondos Fanni (vadász), Nagy Edina (törpe), Szabó Alexandra (törpe), Kácsándi Livia (törpe), Géresi Gabriella (Hófehérke), Tamás Gréta (királyfi), Olexa Csenge (törpe), Balogh Fanni Judit (törpe), Fehér Brigitta (törpe), Perecsi Enikő (törpe)
(Fotó: Sasi Gábor)

6. kép: Az óvodai közönség a sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsődében
(Fotó: Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde)

7. kép: Soltész Virág óvodapedagógus szakos hallgató mint mostoha királyné
(Fotó: Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde)

**8. kép: Hófehérke a hét törpe otthonában serénykedik
(Fotó: Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde)**

**9. kép: Hófehérke és a hét törpe a maguk festette díszlet és az óvodai szobafenyők
környezetében
(Fotó: Sárospataki Carolina Óvoda és Bölcsőde)**

Irodalom

- Adamik L., Márton L. (2006). *Grimm mesék*, Osiris Kiadó, Bp.
- Soltész V. (2020). *A dramatikus cselekvés szerepe az anyanyelvi képességek fejlesztésében. A három pillangó című mese dramatizálásának terve projektervebe ágyazva*, Szakdolgozat, Kézirat, Eszterházy Károly Egyetem Pedagógiai Kar, Sárospatak.
- Tamás G. (2020). *Gimm-mesék és filmadaptációjuk összehasonlító szövegvizsgálata*, Szakdolgozat, Kézirat, Eszterházy Károly Egyetem Pedagógiai Kar, Sárospatak.
- Tóth M., *A 3-18 év közötti hazai lakosság olvasási és könyvtárhasználati szokásai 2019-ben*, http://www.azenkonyvtaram.hu/documents/11543/49234/Toth_Mate_gyerek_olvasas_konyvtarhasznalat.pdf/18596353-e1fa-4740-9a91-8ca797306668 (letöltve: 2020. 02. 22.)
- Tóth M. (2017). *A 3-17 éves korosztály olvasási szokásai, Egy országos reprezentatív felmérés eredményei*, http://www.azenkonyvtaram.hu/documents/11543/34323/toth_mate_kozvelemenykutatas_-_3-17_evsek.pdf/e4bc8bac-c8e2-4fc9-a63d-7922d03045a5 (letöltve: 2020. 04. 15.)

Név: dr. Toma Kornélia PhD

Munkahely: Eszterházy Károly Egyetem Sárospataki Comenius Campus

Beosztás/foglalkozás: intézetigazgató, főiskolai docens

e-mail: toma.kornelia@uni-eszterhazy.hu

Szakmai bemutatkozás: Toma Kornélia (1974) főiskolai docens, az Eszterházy Károly Egyetem Humán Tudományok Intézetének igazgatója. Okleveles magyar nyelv és irodalom, történelem szakos tanár. A *Sárospataki Pedagógiai Füzetek* és a *Bibliotheca Comeniana* főszerkesztője. A Magyar Comenius Társaság titkára, a Ködöböcz József Alapítvány elnöke. Az Eszterházy Károly Egyetem Comenius Kommunikációs Kutatócsoportjának alapító tagja. Az MTA köztestületének, valamint az MTA Miskolci Területi Bizottsága Kommunikációtudományi Munkabizottságának tagja. Érdeklődési és kutatási területei: kommunikáció, nyelvpedagógia, retorika. Doktori értekezése: *Mai fiatalok argumentációs kultúrája* (2016). Fő művei: *Szórakoztató anyanyelvi foglalkoztató* (2020); *Mai fiatalok argumentációs kultúrája* (2018); *Comenius anyanyelvi nevelési programjának öröksége* (2017).